

FAV 259

Šaty / Kostým / Móda a film

Mgr. Šárka
Gmitterková
sagm@seznam.cz

2. 5. 2018

Klasický Hollywoodský systém

- 30. – 60. léta 20.století – od nástupu zvuku; pozvolný rozklad začal Paramount Act (1948) -> studia obviněna z monopolu a nesmějí nadále provozovat kina
- Studia se dělí na **Majors / Velká pětka** (Paramount, MGM, 20th Century Fox, Warner Bros., RKO) a **Minors / Malá trojka** (Universal, Columbia, United Artists)
- Majors studia organizovaná na principu **vertikální integrace** – maximální kontrola celého filmového životního cyklu – od námětu přes casting a natáčení až po distribuci a uvádění (vlastní síť kin) -> výpravnější produkce
- Hvězdný systém jako zásadní složka studiového systému – sedmileté kontrakty s vybranými hvězdami, kontrola jejich prezentace, propagace i typických rolí
- **Kostýmní návrháři široce známí podobně jako hvězdy – Edith Head (Paramount), Walter Plunkett (Selznick), Orry Kelly (Warners), Adrian (MGM)**
- **Vertikální integrace funguje také na bázi kostýmu – jednotlivé “screen styles” propagované v návaznosti na konkrétní film i hvězdu**

PR praxe klasického hollywoodského kostýmu

- Synergické využití marketingových praktik známých z širších oblastí služeb a obchodu
- Dvě pevně provázané úrovně propagace:
  1. prezentace jednotlivých “screen styles” v konkrétních filmech na plátnech kin
  2. pomocí tie-in kampaň v různých médiích, filmových časopisech a obchodních domech -> vždy společně představen název filmu, studio, hlavní hvězda a fotografie konkrétních šatů
- Cíleně se natáčí současné filmy (melodramata, romantické komedie); naopak potlačeny jsou výpravné historické filmy
- Šaty z filmového plátna k dostání v tzv. Cinema shops – vyhrazená patra slavných obchodních domů; šaty začínají na 30 USD za kus
- Sériové fotografie hollywoodských hvězd nemusí být vázané na konkrétní film, ale propagují představu o Hollywoodu jako o středisku volného času
  - > tyto fotografie rozšířené po celém světě => nové pojetí outdoorové módy

Adrian Adolph Geenberg

a.k.a. Adrian

- Dvorní návrhář studia MGM 1928 – 1941; poté vlastní značka konfekce
  - Nejčastěji analyzovaný kostýmní návrhář, velmi široká tvorba – od masově napodobovaných šatů, přes nepříliš lichotivé linie až po designové excesy
  - Rozpoznatelné styly pro konkrétní hvězdy – ramenní vycpávky pro Joan Crawford; anticky nařasená silueta pro Katharine Hepburn
  - Obavy z přímého napodobování vlastních kreací, proto do šatů vkládal prvky, které kopírování ztěžovaly a v důsledku znemožňovaly každodenní nošení (drahé látky, problematické střihy, asymetrie...)
- ⇒ divačky i přesto dovedly charakteristické prvky jeho návrhů do svých šatů zakomponovat

Letty Lynton, 1932 (r. Clarence Brown)

Kontrastní asymetrické šaty

Šaty s nařasenými rukávy

Jackie Stacey, *Star Gazing* (1994)

- Vymezování se jak vůči dominantnímu pojetí konzumpce, chápané v binárních kategoriích (aktivní top-down, pasivní recepce bottom-up), tak vůči převládajícím feministickým paradigmatům (přidělená subjektová pozice pouze v režimu objektu)
- Konzumpce hvězdných stylů je geograficky a historicky podmíněná
- Recipientky vstupují do hvězdných stylů formou tzv. “poaching” (napichování); jednotlivé styly nejsou pouze pasivně kopírované, ale vždy je z nich selektováno a jednotlivé prvky jsou adaptovány a transformovány na míru konkrétním potřebám
- Ženy preferují jako své stylové vzory jiné hvězdy než ty nejznámější – Lauren Bacall, Deana Durbin a zejména Doris Day
- Respondentky vzpomínají na dobu dospívání – Hollywoodské hvězdy jako alternativní vzory pro učení se “ženské kulturní kompetenci” (jak se vhodně obléct pro různé příležitosti, jak správně vystupovat na veřejnosti, jak se česat a líčit)

Audrey Hepburn

- Na rozdíl od převažující stylizace ženských hvězd v 50. letech typ “gamine” – místy androgynní, místy dívčí, ale vždy elegantní silueta
- Absence sexuální vyzývavosti
- Nevinnost, která je idealistická, ale nikdy hloupá
- Hvězda určená spíš ženskému publiku
- Popelkovský narativ >> šaty jako základní prvek fabule i vizuální slasti

Sabrina
r. Billy Wilder, USA 1954

Sabrina, 1954 (r. Billy Wilder) scéna v Glen Cove station

Sabrina Fairchild prezentovaná nezávisle na pohledu mužské postavy nebo implicitního mužského diváka
>> určeno přímo divačkám

Sabrina, scéna v Glen Cove Station

Nevěřohodný happyend Nejistota v šatech

- Důležitější než pozitivní vyústění příběhu je onen transformační moment, kdy se z nejisté dívky stává sebevědomá mladá žena
- Šaty umožňují překonat sociální bariéry, ale vždy hrozí strach z odhalení skutečné identity
“Popelkovský syndrom”

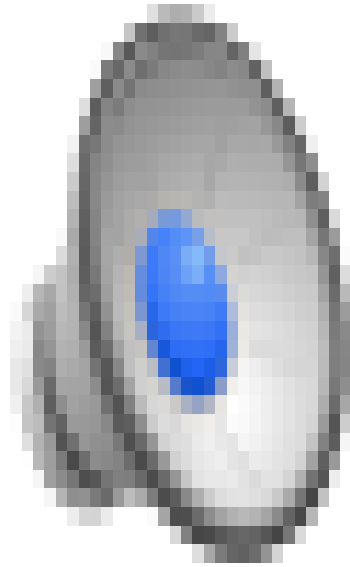
“... koupila jsem si tedy dlouhý splývavý kabát, který se dal nosit oboustranně; na jedné straně byl béžový, na druhé světle krémový, takže se dal nosit ve dvou variantách, a k tomu jsem si pořídila kabelku a boty v podobné barvě. Jenže ty boty byly trochu těsné a já udělala tu chybu, že jsem si je během představení zula a pak mi nešly nazout zpátky! Ježíši, já byla po zbytek večera jak chromá! Skoro jsem kulhala a myslím, že mi za celý život nikdy nebylo tak mizerně. Jak já jsem vrávorala cestou na metro – dobrý Bože, to byla ale ostuda...!”

Prázdniny v Římě (r. William Wyler, 1953)

Ďábel nosí Pradu

(USA 2006, r. David Frankel)

Proměny recepce hvězdných stylů

- Převrácení dynamiky hvězda - - - divačka. Místo vztahu iniciátorka - - - recipientka jsou divačky stále častěji v pozici kritiček hvězdného stylu (módní policie, seznamy nejhůře a nejlépe oblékaných lidí, internetové hlasování...)
- Proměna v koncipování teenage fanoušků - - - dříve obviňování z nekritické, pasivní adorace, nyní naopak varování před obsedantní touhou po slávě. Fanoušci dnes touží dosáhnout stejného statusu jako obdivované celebrity
  - >> radikální demokratizace slávy
- Rozdíl mezi hvězdností a slávou – hvězdnost kvalitativně vyšší, odměna zaprokazatelný performativní talent vs sláva jako brutálně nahodilá

Kim Kardashian Hollywood Game

Kim K Hollywood Game – show your style

The Bling Ring

(USA 2013)

r. Sofia Coppola

kostýmy: Stacey Battat

- Jeden z nejdůležitějších komentářů na téma kultury celebrit a získávání celebrity statusu zdola
- Filmy Sofie Coppoly jako precizní vyjádření “zeitgeist”
- Konzistentní ve výběru témat i udržování charakteristického stylu
- Podle skutečné události – parta mladistvých zlodějů řadila mezi své nejcennější trofeje z domů celebrit hlavně oděvy slavných módních značek

